

פרס

שרת התרבות והספורט
בתחומי היצירה

הספרותית

לשנת תשע"ח

2018

ברכת שרת התרבות והספורט

"היצירה הלאומית-הרוחנית היא תכלית קיומו של כל עם,
ואם לא לשם יצירה, אין לו לשם מה להתקיים."

זאב ז'בוטינסקי

ברכות ליוצרים, העורכים, המתרגמים והמוציאים לאור על זכיתם הראויה בפרס זה, אשר נותן ביטוי לכל גוניה של היצירה הספרותית. עיון ברשימת הזוכים מסב לי גאווה גדולה, שכן הרכבה משקף את הפלורליזם והעושר התרבותי המאפיינים את החברה הישראלית.

עוד מימי עזרא הסופר בשיבת ציון הראשונה, היו הסופרים הקטר החם לתחייה הלאומית של עמנו.

כאז כן היום, נושאים הסופרים העבריים, בתפקידם הכפול, לתעד, בעטי ההשראה, את ההוויה האנושית והלאומית לצד הצעת דרכים חדשות להתבונן בה ואף להגדירה. גם היום, בעידן הדיגיטלי, ניכר כי הקשר המיוחד שבין העם היהודי לספרות לא במהרה ינתק.

כשרת התרבות אני רואה מחויבות גדולה במתן תמריצים לעוסקות ולעוסקים בטיפוח ובפיתוחה של המילה הכתובה. אני מודה בחום לכל הזכות והזוכים על הענקת מעוף תחת כנפי היצירה ולכל העוסקים במלאכת פרס היצירה הספרותית.

יישר כח!
ח"כ (תא"ל במיל") מירי רגב
שרת התרבות והספורט

פרס שרת התרבות והספורט בתחומי היצירה הספרותית

לשנת תשע"ח

חברי ועד הנאמנים של הפרס

רון כחילי (יו"ר)
פרופ' זהר שביט
מאיר עוזיאל
רובי פורת שובל
נירה הראל
ד"ר צדוק עלון
תמי ליטני
נטע גורביץ
יוסף עוזר
אהרון ידלין
פרופ' מירון איזקסון

הפרס למשוררים בראשית דרכם

נימוקי השופטים

חברי ועדת השיפוט לקביעת הזוכים בפרס
בנימין שבילי (יו"ר), בלהה בן אליהו, לילך לחמן

אהרל'ה אדמונית

ספרו של אהרל'ה אדמונית **כשפגע בי האור השואל** מציג שירה קיומית עדינה, אמיצה וכנה, שמתמודדת עם תשתיות של המציאות ועם מכלול הזיקות שבין אדם לעצמו, לזולתו ולאלוהיו. מה שבין אדם לעצמו, לאשתו, לבניו, לאחיו, לחבריו, למוריו ולסביבתו הרחבה - נידון ומוצג כאן בשזירה שבין "משבצות זהב ותכלת" ל"כתונת בד פשוטה" - בין יופי מפעים לבין כנות חשופה ואמיצה. בולטת במיוחד בספר הנכונות לחשוף מצבי חולשה, ספק וכגיעות - במיוחד תוך בחינת מורכבות העמדה הגברית בעולם: "רציתי להופיע/ לגלות שאני חסר/ להישיר פנים למבטים". מבעד לכיסוף זה ניכרת גם מלאות היש והקיים. יש בשירה זו עושר לשוני יוצא דופן, היא רצופה איזכורים מן המקרא, מן המדרש, מלשון ההלכה, הקבלה והחסידות. כל אלה נרקמים כאן בתוך מבע אישי דק עדין וייחודי, ונשזרים באופן טבעי בעולמו השירי של הכותב, הנטוע בהווה ומחפש את דרכו בעולם עכשווי.

עמרי ליבנת

ספר הביכורים **מלאכי** של עמרי ליבנת מהווה הפתעה גדולה ותקווה להמשך יצירה פורה של המשורר הצעיר. קולו של ליבנת הינו קול בוטח ומרשים; לפנינו מעין יצירה לירית במבנה של פואמה, מלאת קסם ובעלת שפה שירית משובחת ומוזיקלית לעילא. שיריו של ליבנת מעוררים בשפתם ובנושאים קולות של משוררים עבריים בולטים כאבות ישורון, אמיר גלבווע ויונתן רטוש. **מלאכי** הוא ספר מלא משמעות ועומק, השירים קרובים זה לזה בתוכנם ויחד הם יוצרים עלילה שירית מגרה ורבת יופי. ליבנת מצליח לחבר את השירה העברית בת-זמננו עם השירה שקדמה לה, ואגב כך יוצר יצירה שירית מלאת הדים ומשמעויות ישראליות ויהודיות.

אמיר סומר

ספר השירים **הארץ שוליים** של אמיר סומר הנו ספר ביכורים מעורר ציפיות. זו שירה הנולדת מפואטיקת הספוקן וורד, המקבילה במובנים רבים למוזיקת הראפ. ברוח זו, שירתו של אמיר סומר נקראת כמחאה זועקת, בועטת וחסרת מנוח, המייצגת עמימות מגדרית, לאומית ודתית. בספר ביכוריו, סומר מטיב להבליט את המורכבות הסבוכה של הזהות הישראלית על גווניה, המהווה פלח נכבד בשיח התרבותי הישראלי בן זמננו. זוהי שירה זורמת וקולחת, ספק אוטומטית, שמאזכרת את שירת הדרך הביטניקית נוסח אלן גינסברג. ספרו של סומר אינו נקי מבנליה ועריכה מוקפדת הייתה יכולה להיטיב עמו, ברם קולו החיוני תובע הכרה שתרחיב את מעגל קוראיו.

יונתן קונדה

יונתן קונדה הוא מהבולטים שבדור משוררי הספוקן וורד - השירה המדוברת והבימתית; סוגה עכשווית זאת זולגת אל תוך ספר שיריו הראשון **יהפוך הסדק אורו**, שירה ישירה וקצבית המזכירה את שירת הפולק האמריקאית בנוסח בוב דילן. שיתוף הפעולה העברי-ערבי, המופיע בחיי הקהילה והעשייה התרבותית לה הוא שייך, מופיע גם בשירתו ומאתגר הן את השירה הן את הקורא בה. שיריו של קונדה משלבים בין העולם הדתי והעולם האישי-עכשווי לבין מעגלי הקהילה החותרים לקשר של ממש עם האחר הישראלי. שירתו של קונדה נפרדת מדגם השירה הדתי-לאומי ומתפרצת אל מרחב חופשי יותר, בשפה ובתוכן. הופעתה של שירה מודרנית ישראלית בנוסח קונדה מעידה על תמורה מרגשת באקלים השירה הישראלית ועל נוכחות חיה של עידן הניו-אייג' והספוקן וורד.

שושנה קרבסי

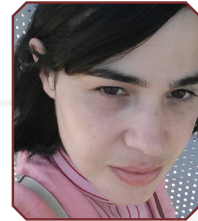
קובץ השירים של שושנה קרבסי **נהר ושדים אין בו** מביא אל השירה העברית ניסיון אנושי ומסורת של נשים מספרות מדורי דורות. יש בו ביטוי מרגש של התנועה המתחוללת במהלך השנים בנפשה של הכותבת אל עבר שפת אמה וניגוני הוריה ומורשתה. מסורות סיפוריות פייטניות ומוזיקאליות נטמעות כאן במבטה העכשווי של הכותבת. יש בספר ביטוי לצער וכאב - הוא אחוז לעיתים במסורת הקינה אך ניכרת בו חדות השירה והסיפור, ושמחת היש. הקובץ הנו רחב יריעה, והוא שוזר בין מסורות עתיקות האחוזות בדמויות הורים וסבתות, ניגונים שהיו שכוחים - והם עולים וצומחים - לבין שאלות של זהות עכשווית אימהית ונשית. הצורות השיריות הארוכות, הנימה הסיפורית, הפרישה בין זמנים ומרחבים רחוקים - הנוכחים בנפש כאן ועכשיו - בירושלים, בעין כרם, באירופה, בטולדו - מזמנים לקורא בספר זה חווית קריאה עשירה, שהיא, אכן, ככותרת הספר "נהר ושדים אין בו".

רודריגז גארסיה דעאל

שיריו של רודריגז גארסיה דעאל מכוונים לרגעי התגלות שמדובבים את דוממותו החומרית-גופנית של העולם. קולו הייחודי של גארסיה דעאל מתעצב הן באמצעות התבוננות בעולם פרוזאי הן על-ידי פיתוח תבניות של דיבור, של הגות ושל שיחה. העומק של שיריו נוצר מהתנועה שמקיימת שירתו בין גוף לנפש, בין פנים לחוץ, ובין החילוני לדתי, וזאת בעדינות ובכוח. נקודת המוצא של השיר פרוזאית אולם התנועה שמתקיימת בו בין עולמות זמנים, כמו גם בין משלבי העברית (פנייה לירית וספוקן וורד, דיבור יומימי ותפילה), אחראית למוזיקליות של השיר ומשכילה להוליך לתמורה תודעתית ולעיתים אף מטא-פיזית. כל זה מעגן את כתיבתו של גארסיה דעאל במסורת יהודית, עממית וליתורגית, ובד בבד חותר למסירה שירית חיה.

מוריה רחמני

שיריה של מוריה רחמני ניכרים בקולם החי, בשילוב בין מרבצים ארכאיים לצורות דיבור רעננות ובעומק אנושי-שירי המתריס נגד תיחומים בין אשכנזי למזרחי, דתי וחילוני. הספר **לב ממשש דרך קיר** חוזר אל אתרי הטראומה בעקיפין על-ידי דיבובם של אזורי שוליים ומצבי חירום שבהם מתאפשר עיבוד מאוחר של פציעות קודמות. השיר, בבחינת אירוע קצה, ספק התגלותי ספק תרפויטי, נעשה למחולל של שינוי בשפת היומיום, בנפש ובמיקומה בעולם. כוחו של הספר במבט ההיסטורי שלו, בעירוי בין המת לחי, ובעברית מרובדת המתיכה לשונות-אם מודחקות, רסיסי חסידות ומאגיה, לשון פיוט וקינה, וכל זאת בשפה מדוברת ובטקסי גוף. כל אלה מציבים את רחמני כממשיכה מקורית של אצ"ג, ישורון וחביבה פדיה. כפי שמעיד שירה המטלטל "שווארצע נשומה", רחמני מסיעה את צלילי הקינה העברית, דרך מסורת של שירה גברית בעליל, ומרתכת אותה אל יללת-אם שתוקה, הטורפת גבולות בין מזרח למערב.

אלקס ריף

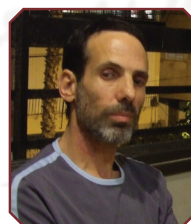
שיריה של אלקס ריף מגוללים מהלך חיים הנוגע בשאלות בווערות של זמננו: הגירה, זהות ורב-לשוניות, תמיד מתוך נקיטת עמדה, מחאה ואתגור מוסכמות. כתיבתה מעוגנת במציאות אישית, חברתית ותרבותית קונקרטי, אך אינה כפופה לביוגרפיה ולסיפור הזהות המוכר. באמצעות לשון פעולה ומחוות גוף המייחדות את כתיבתה, ריף מפרקת תבניות של זהות ותובעת מקוראיה לעצב אותם מחדש. מצד אחד, שיריה מקיימים זיקות כמו-סיפוריות, ומן הצד האחר, השימוש שלה בטכניקות של קיטוע, הזרה ומונטאז' מעניק ללשונה איכויות של תרגום המנכיחות שפה זרה ברקע. כוחם של שיריה בקולה המתריס, בתעוזתה לדובב אמיתות שלא דוברו, במרקמי החיים שהיא מנכיחה, ובמתח ששירתה מקיימת בין מקצבי דיבור ולשונות-גוף לצורות של זרות והזרה.

הפרס לסופרים בראשית דרכם

נימוקי השופטים

חברי ועדת השיפוט לקביעת הזוכים בפרס
ד"ר עמרי הרצוג (יו"ר), תמי ישראלי, ננו שבתאי

אסא אופק

ברומן **החוצה**, אסא אופק מביא את סיפורו של בן קיבוץ צעיר בשבוע תורנות שמירה. במהלך השבוע, המחבר לילות לבנים עם ימים מטושטשים, חווה הגיבור ביתר שאת את המצוקה שהוא סוחב כבר מילדות מוקדמת. בשפה עזה, אסוציאטיבית, ומלאת דימויים אישיים המצליחים לדבר גם לקורא, מצליח אופק לבטא ביקורת על המציאות מלאת הצביעות והאלימות של בית הגידול שלו. בעזרת הכתיבה הוא מצליח להבקיע לו דרך, מתוך הכללי והקונפורמי, אל הקול המקורי והאינדיבידואלי שלו.

ארנון איתאל

אפרת דמשק אפרת הוא מערבון ישראלי, אך גם סיפור פשע אלים ודיסטופיה פוליטית. באמצעות שילוב משלבי לשון מהעברית של המקורות ומהעברית המודרנית, יוצר איתאל יקום מקביל בעל אופי מיתולוגי ועתידיני גם יחד. במערב פרוע של מרחב נעדר-גבולות, שבו לא ברור מי אויב ומי ידיד, קבוצה של צעירים פועלים על סמך חוקים שהם קובעים לעצמם. הדמויות שמאכלסות את הרומן קשוחות ופועלות במציאות אלימה; אך המעשה הספרותי משתמש בארכיטקטורה ספרותית מעודנת ומתוחכמת, שיוצרת מתח בין תוכן וצורה, והופכת את ספרו הראשון של איתאל להצלחה ספרותית משמעותית.

ליאת אלקיים

הנובלות שמרכיבות של ספרה הראשון של אלקיים, מלוות אישה צעירה בתחנות משמעותיות בחייה הבוגרים: טקס החתונה, ירח הדבש, חופשה זוגית, הלידה הראשונה, יציאה למסיבה. כל אחד מהטקסים הללו, שעטופים במערך נתון-מראש של ציפיות, נחשף

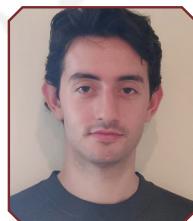
במלוא מורכבותו: טקס החתונה כולל גם אכזה, משום שאי אפשר לעמוד בציפיות הרגשיות שהוא מפעיל; הלידה כוללת חרדה ובדידות אינמה, כשהאם הצעירה מוצאת עצמה בפגייה - על הדינמיקה התחרותית והזרה שמתרחשת שם. ספרה של אלקיים הוא ספר כנה, סוחף ואמיץ, שאמת משמעותית ולא-מדוברת על חיים נשיים כאן ועכשיו מפעילה אותו.

מעין גולדמן

למראית עין, אוהד ואלין הם זוג מצליח בסוף הצעירות שלהם, מתחזקים קריירות, מגורים ומלתחות עדכניות, חייהם מאורגנים דרך אפליקציות מתקדמות ובאופק כבר כמעט אפשר לדמיין השלב הבא של חייהם, פרברי, הורי ומושקע היטב בקרנות הון סיכון. אבל לאלין, גיבורת ספרה הראשון של גולדמן, אישה נחה, יש פגם שלא מאפשר לה להתאזרח באמת בכל השפע הזה. גולדמן מעצבת בכישרון ובאומץ את התודעה הערה של אלין, המונעת מעיבוד חושי מפותח במיוחד. ריחות, מראות וקולות מציפים אותה בלי הרף, מייצרים סינתזות לשוניות מקוריות וחושפים את ריקנותו של ההווה בה במידה שהיא עצמה נחשפת ללא כחל ושרק. המנוחה של "האישה הנחה" היא לשון נקייה לבגידתה בשני עקרונות היסוד של האישה המצליחה: פרנסה וילודה, את אלו ממירה אלין בנסיגה אל יחסיה הסימביוטיים עם אחותה הקטנה ואל המשקעים שמותיר הגוף על הספה.

ערן הורביץ

שלוש הנובלות בכתב היד המרשים של הורביץ עוסקות במצב הגברי. השתיים הראשונות יכולות להיקרא בתוך מסורת של חניכה ובמרכזן בחור צעיר וניהיליסטי שנפרע מבית הוריו ומשירות סדיר בצה"ל, ואילו השלישית, "הפואמה הפוליטית הקטנה", מוקדשת למורה נרפה המנסה להפקיע את בדידותו ואת סף כישרונו הפואטי. שלושתן מפארות את עליבותו של הגיבור, ומפליאות בתיאורים נטורליסטיים של נדכאות הגוף והנפש. בכישרון מפתיע בבשלותו חובר הורביץ אל מסורת ספרותית ארוכה של ידוים מפי אנטי-גיבורים, ונוטע אותם בדיוק רב ברגע הזה בזמן.

אמיר זיו

רומן הביכורים של אמיר זיו הוא טקסט עשיר ובשל האוחז מורכבות מבנית ותמטית, מקיף טווחי זמן ואופני מסירה. שמו, ארבעה האבות, מייצר צרימה של אי-תקינות, הרי לכולנו הגידו אבותינו שאבות דווקא יש שלושה. זיו פורע את חוב הצרימה עד תומו בעלילה הסוחפת שהוא טווה, למן ההורשה של האב לבנו את קללת החיים המצינניים, הנחווים מיד שנייה, דרך עיצובם של הבעל והמאהב הנרפים ועד להפיכת עליבותם הכוללת לרצחנית. על מזבח חולשותיהם מוקרבת שרון היפה, המחזיקה דמיון

חיצוני לג'קי קנדי. תחת הדפס של בבואתה האייקונית, "ג'קי הכחולה", באה איתם חשבון נירה, ביתה וביתם, שמרוב אבות נותרה יתומה. זיו מתזמר בכישרון את מרכיבי העלילה ושינויי הסגנון הלשוניים, ומוליך את הקורא בנתיבי האכזריות של מסמן השוויון בין הפעולה לאי-הפעולה.

אמילי חיה מואטי

סימנים כחולים מביא סיפור חשוב ורלוונטי על אישה שנאנסה, בילדותה ובבגרותה, גם במובן הפיסי, אך גם במובן החברתי והנפשי - כשבצעם כל המובנים קשורים וכרוכים זה בזה, כמו גם הרצף המחריף של הכאב. מואטי כותבת בשפה מינימליסטית ומאופקת, ההולמת באופן מכוון את אופייה של הגיבורה המתקשה בהבעת המצוקה שלה, מה שמוביל את עלילת חייה למקום הקשה שאליו היא מגיעה. ההלימה בין הסגנון הספרותי לבין התוכן הרגשי והעלילתי יוצרים ספר רב עוצמה.

גלי מיר תיבון

רומן הביכורים של מיר-תיבון הוא רומן מרשים ובשל, שנע בין דרמה משפטית ליומן-רשומון היסטורי. הוא מתמקד בדמויות יהודיות בגטו מוגילב ברומניה, ומתעכב בעיקר על הדינמיקה שבין בעלי התפקידים הבכירים במחנה. בתוך כך הוא מטשטש את הגבול שבין קורבנות לבין שיתוף פעולה עם הצורר. כוחו של הרומן בשאלות המוסריות שהוא מעלה, שיש בהן אופי אוניברסלי ויהודי גם יחד - ובתוך "הפלנטה האחרת", אין להן תשובה ניצחת. **רשימת האמהות** הוא רומן מאופק, אך מרגש ורב עוצמה; אחראי מבחינה היסטורית - ופורץ גבולות של ייצוג, תודעה ושיפוט היסטורי ואתי.

הפרס להוצאת ספרי מופת לאור

נימוקי השופטים

חברי ועדת השיפוט לקביעת הזוכים בפרס
הדסה וולמן (יו"ר), דפנה רוזנבליט, אילנה ארבל

הוצאת פרדס

על הספר "לברוח מהחיות המכוערות" נח שטרן מזנוגרפיה

נח שטרן מקובל היום כמתרגם "אגדי" (הוא הראשון שתרגם לעברית את **ארץ השממה** של ת"ס אליוט ומסות של וירג'יניה וולף), כמסאי מקורי ומבריק, וכאבי המודרניזם האנגלו-אמריקאי בשירה העברית, שהקדים את זמנו. ולמרות גאונותו שאין עליה עוררין, כתיבתו היא עדיין נחלתם של מעטים - או במילותיה של סיגל נאור-פרלמן, הוא "נשאר יוצר נידח" בספרות העברית. מחקרה של נאור-פרלמן, הכולל את איסוף השירים של שטרן ועיון בקורות חייו וביצירתו, הוא לכן תרומה בעלת חשיבות עצומה לקורא העברי. מחקרה המרתק והמאלף של נאור-פרלמן כתוב בשפה בהירה וקולחת, על אף שמדובר ביוצר ש"שירתו קשה", ועל כך היא ראויה לכל שבח.

הוצאת הקיבוץ המאוחד

על הספר "כל השירים" של תרצה אתר

בפתח הדבר לספרה של נגה אלבלך, שכפי שהיא מעידה הוא "תוצר של כמה שנות ליקוט, מחקר ועריכה", נכתב, בין השאר: "כינסו כל שיריה וכזמוניה של תרצה אתר נועד להחזיר למדפים ולמחזור הקריאה את שירתה של אתר, יוצרת מחוננת ורבת פנים, שארבעת ספרי השירה שלה אזלו זה מכבר ושנים לא ניתן להשיגם". מדובר, אם כן, במפעל ספרותי רב-ערך ששופך אור חדש על יצירתה של מי שכתבה כמה פזמונים שכבר הפכו נכסי צאן ברזל בתרבות העברית "אהבה יומיומית" (שקרים קטנים); "פתאום עכשיו, פתאום היום"; "הלילה הוא שירים"; "בלדה על נערי שגדל"; "גשם, הקשב לנשים"; "אני חולם על נעמי" ועוד ועוד. בנוסף על עבודת האיסוף העצומה, כתבה אלבלך אחרית דבר שמציגה את יצירתה של אתר בהקשר ביוגרפי-היסטורי. בכך היא מעניקה הבנה נוספת ומעמיקה עוד יותר ליצירתה של אתר. ספר מרשים זה, הראוי לכל שבח, מצליח לגרום לקורא להתבונן ביצירתה של תרצה אתר "בעין רעננה, מתוך חירות לראות [בה] יוצרת ייחודית בעלת קול משלה", כפי שמבקשת אלבלך.

הוצאת הקיבוץ המאוחד

על הספר "הטור האדום" של אלכסנדר פן

אלכסנדר פן מוכר לקורא העברי בן ימינו בשירתו הלירית. ואולם, כפי שמתברר ממחקרה ההיסטורי-ספרותי של חגית הלפרין - **הטור האדום**: שירי העת והעיתון של אלכסנדר פן - נכח עצום מכתיבתו הוקדש לאירועים חברתיים-פוליטיים אקטואליים של תקופתו. טוריו הפוליטיים, שהתפרסמו תחילה בעיתון "דבר" ואחר כך בעיתונות ובכתבי עת של המפלגה הקומוניסטית הישראלית שאליה השתייך, הקדימו את הטורים המפורסמים של נתן אלתרמן בענייני היום. העבודה הארכיונית המרשימה כל כך של חגית הלפרין שופכת אור גם על יצירתו הלירית של פן משום שהיא מעניקה לה מימד נוסף. אך יותר מזה, היא מציגה לקורא עמדות חברתיות-פוליטיות שנעלמו כמעט לחלוטין מן השיח בישראל. בכך יש למחקרה, בנוסף על הערך הספרותי, גם ערך היסטורי ואקטואלי רב-חשיבות. המבוא שכתבה הלפרין לספר מאיר עיניים, מרתק, ומשמש כמנחה בקריאת האוסף התיעודי רחב-הממדים שלפנינו. מדובר במחקר יסודי ומקיף, שנדרשה לו עבודה עצומה, ושיש בו גם תעוזה ממשית.

הפרס להוצאת ספרי ביכורים לאור

נימוקי השופטים

חברי ועדת השיפוט לקביעת הזוכים בפרס
מוטי פוגל (יו"ר), ד"ר תמי ישראלי, ריקי גושן

הוצאת כתר

עבור הספר "האיש שנתקע לו הפרצוף הזועף", מאת אורי כץ

האיש שנתקע לו הפרצוף הזועף מתחיל כמחווה מחויכת לספרות הצ'כית של ראשית המאה ה-20, ולסופרים כמו קארל צ'אפק וירוסלב האשק. המספר מחפש את המשך הספר האבוד **האיש שנתקע לו הפרצוף הזועף** מאת הסופר המסתורי פאבל קלמצ'ק. הספר מציע גרסאות שונות לספר, וביניהן מעשייה ורומן מדע בדיוני, אך ככל שהספר מתקדם מתברר שעיקרו של הסיפור הוא מסעו של המספר בהיסטוריה של היהודים והערבים תושבי פלסטניה. שני המוקדים של הסיפור ההיסטורי הם המצור על גוש עציון וביירות הנצורה במלחמת לבנון. כך, מבעד להומור ולברק הספרותי, מבקיעה סימטריה של צרים ונצורים המחליפים ביניהם תפקידים וזהויות, ממש כמו גיבורי כל אותן גרסאות אבודות **להאיש שנתקע לו הפרצוף הזועף**.

הוצאת כתר

עבור הספר "הדפסים", מאת רחל דנה פרוכטר

גיבורי **הדפסים** הם בני שלושה דורות במשפחת בכר, משפחת דפסים וחולמי חלומות, שהגיעו מאיסטנבול לישראל. פרוכטר, באמצעות גיבוריה, אסתר, יודה ואנה בכר, דנה בתנאי האפשרות של האמנות. יודה, אחד מגיבוריה, במחווה לבורחס, הוא מתרגם שמעולם לא הוציא לאור את תרגומו **לדון קיחוטה**, ואחייניתו, אנה, היא ציירת העסוקה בהצדקת אמנותה ובאותנטיות שלה. פרוכטר מזכירה לנו שאמנות היא מפגש בין הרוח לחומר, ושספרות אינה רק רעיונות ומילים, אלא לא כחות מכך, החומר שממנו הם עשויים.

הוצאת מודן

עבור הספר "הכול מתחיל בבית", מאת שולמית דוידוביץ'

הכול מתחיל בבית הוא סיפור מסע של בת המחפשת את אמה. תמרה, המספרת, חוזרת לבית ילדותה, ומגלה שאמה נעלמה. מסעה של תמרה מוביל אותה אל הרכבת הטרנס-סיבירית, והמסע הפיזי ממוסקבה במערב עד קצה סיביר שבמזרח, הוא גם מסע נפשי וטמפורלי. זהו מסע אל העבר, של תמרה ושל אמה, ודוידוביץ' משכילה להפוך את הסדר המקובל, זה שבו הורים יוצאים לחפש את ילדיהם, לחיפוש שורשים שאינו נופל לקלישאות. למסע מתלווה צלמת בשם אלונה, שכנה של האם, ותצלומיה של אלונה מתפקדים כרמזים שמכוונים את המסע. דוידוביץ' עושה שימוש נבון במטאפורה של התצלום כדימיו חזותי החושף גם את מה שאינו נראה בו - העבר שהוביל אליו והעתיד הטמון בו.

הוצאת הקיבוץ המאוחד

עבור הספר "ממלכת האי-רצון", מאת איה קניוק

הספר בוחן את חייו של אדם, את עולמו הפנימי הסבוך, כפסיכיאטר שגדל לאב פסיכיאטר. שגרת חייו של אדם מתפוררת אט אט כשהוא מנסה לנער מעצמו התחייבויות וקשרים חברתיים. הוא הולך ונסגר בתוך עולמו, ובד בבד מגלה סודות מהעבר. החיבור בין העלילה המרכזית לבין עלילת המשנה זורם בעניין ומקדם את מהלך הסיפור. כך, הקוראים נכנסים לעומק נפש האדם ומוצאים בפגמיו, בכישרונותיו ובקונפליקטים שאיתם הוא מתמודד, חלקים מעצמו. זו אחת הגדולות של הספר: היכולת לחבר את הקורא באופן אמיתי ומעניין אל הדמות ולהשיג ביחד אתה תובנות מפתיעות על משמעות חייו. בתחילת הרומן, מרים, חברתו של הגיבור אומרת לו: "דיבור צריך לנבוע, ולא להיות מוטל לתוך החלל כמו מטבעות לתהום" (עמ' 21). וזה מה שאפשר לכתוב על הספר: הכתיבה נובעת ולא מוטלת. נובעת מתקפותו של המבדה הספרותי על שלל מרכיביו - המבנה, הלשון והתמות. זהו ספר סוחף ורגיש ורחב יריעה, המביא אל הקורא הצצה ייחודית אל תוך נבכי נשמתו של אדם מורכב.

הוצאת מקום לשירה

עבור הספר "הלומת אור", מאת רות אשור

בכתיבה רהוטה ומטאפורות מקוריות, רות אשור מלהטטת בשפה העברית. היא מצליחה להביע ברגישות מפתיעה חוויות ותחושות אנושיות טבעיות, ולחבר את הקורא בצורה הכנה והפשטה ביותר אל רגשות אוניברסליים. אוסף השירים של אשור דומה לאדם בודד בליל כוכבים במדבר; מילותיה הן כמו אורות הכוכבים הזוהרים שנוגעות בחסד באדם הבודד המחפש את דרכו הלאה, ומוצא נחמה בריגוש האור. המילים של אשור מנסות לגעת בגבר, זה שמביט בה והופך אותה להלומת אור. בדרך היא נוגעת בעוצמה בנו.

פרדס הוצאה לאור

עבור הספר "טפשונית משטרים" מאת אלקס ריף

בשורות קצרות ונוקבות מתארת המשוררת את ייסורי העלייה הרוסית, הסטיגמות של הישראלים הוותיקים והדעות הקדומות שבהם הם אוחזים. אמא שלה "הייתה כמו כולם, טפשונית משטרים" ואולם "אפשר כבר להוריד את טלאי המהגרת לפרוק את נשק העברית." ריף כותבת בצורה רגישה ופיוטית על החוויות והתהליכים שעברה מהרגע שהגיעה לארץ המובטחת, שבעצם לא הבטיחה לה הרבה. אך היא סירבה להיכנע, סירבה לקבל את עול הזרות של העולה החדשה, ונלחמה באופן מעורר השראה על מקומה בחברה הישראלית, מבלי להישאר אדישה לרעותיה וגזענותה.

פרדס הוצאה לאור

עבור הספר "שיחות עם הילדה", מאת יעל איזנברג

ספר השירה של יעל איזנברג **שיחות עם הילדה** הוא ספר ביכורים מפתיע, מגובש ויפה. במהלכו הדוברת מלווה את הילדה שהייתה, שעודנה עדיין, בדרכה המפרכת להיפרדות והתגבשות. סיפור החניכה של הדוברת, הילדה הקטנה במשפחה, נכתב מול ואל נשים: האם, האחיות, האהבות והיא עצמה, כל אחת בתורה, נדיבה, מרעיבה, תוקפנית ומכילה. בפתח הספר מצטטת הדוברת שאלה המוכנית אליה תכופות: "ילדה מאיזו להקת דגים את/דגי הברכה או דגי הפרא?", אלא שבין כך או בין כך מטאפורת השורש של הדג היא שתיקתו, וכראייה לכך הדוברת לא משיבה. "פריחת הדומייה", השתיקה, כערך נשאף, היא נושא שדווקא המדיום הלשוני המזוקק ביותר, השירה, נדרש אליו תכופות. ההתמודדות של איזנברג עם נושא זה בספרה הראשון, הן תמטית הן צורנית, מעניינת וחשופה.

הוצאת עמדה

עבור הספר "כל היותר מדי", מאת סמדר פייל

באחד השירים היפים ביותר בספר, מבקשת הדוברת ממאן דהוא: "הנח אותי על המזנון בסלון" (עמ' 62). על עצמה היא גוזרת דימוי, שהוא תמציתו של "היותר מדי" בסלון הבורגני: "זזה פרחונית/ עם שפה מזהבת". היא ממשיכה ומבקשת, מורה ומצווה על הנמען כיצד לנהוג בה - בתחילה ברכות, בהמשך בתוקפנות עד לריסוק האגרטל, עד לפגיעה, לקללה ולמנוחה. השפה הזהובה של הספר היא פתיינית, חומדת אל בין פתחיה את עדי התרבות העברית, החל מן המקורות ועד לשירה העברית המודרנית, אך בה בעת מבקשת גם להתנשל מהם, מכובדם, מהעודפות שהם מכתביבים, מאי-הנחת שהם זימנו לחייה. זהו ספר בשל, וערוך להלל, על מעשה הכתיבה כאפשרות או אי-אפשרות לצלוח אתה ובעדה את מלאכת החיים.

הפרס למתרגמים

נימוקי השופטים

חברי ועדת השיפוט לקביעת הזוכים בפרס
פרופ' שמעון לוי (יו"ר), פרופ' אברהם עוז, אילנה המרמן

טינו מושקוביץ

טינו מושקוביץ הוא מתרגם צעיר שקיבל על עצמו משימה לא פופולרית, ודאי לא משתלמת, אך ראויה ביותר - לתרגם יצירות קשות כמו מחזות פוטוריסטיים מאת מאיאקובסקי, קרוצ'וניך וחלבניקוב. במבוא לקובץ שתרגם מסביר מושקוביץ בקיצור ובצדק כמה מהקשרים החשובים שחברו בין הפוטוריסטים הרוסים בתחילת המאה העשרים. הם כוננו אסטרטגיה של התנהגות אומנותית חוליגנית, מהפכנית, פרועה, פרובוקטיבית על מנת למגר את העבר - "עולם ישן עדי היסוד נחריבה" - ולכונן מערכת יחסים סוציו-אמנותית חדשה עם הקהל. על רקע זה הנאולוגיזמים, המעברים בין משלבי לשון, המוזיקליות ואוסף האיזונים היפהיים שמושקוביץ השכיל ליצור בעברית בין "צורה" לבין "תוכן" ובעיקר היחס הכאוטי בין אקראיות משתלחת לבין סדר מוקפד - הם מעשה ידי אשף-אמן בשתי שפות, בשתי תרבויות. ובתוך ההתמודדות עם רישומי הפוטוריסם הרוסי בעברית של היום, מושקוביץ הצליח למופת לאבחן את הסגנון המיוחד לכל אחד ואחד ממתורגמיו.

סבינה מסג

סבינה מסג תרגמה את הטרילוגיה הנורווגית מלשון המקור והעשירה את קהל קוראי השירה העברית בפניני תרבות שלא התוודעו אליהם כמעט בעבר. לאחר שתרגמה בעבר את **הנהר שמעבר לפיורד** של אולב האוגה הוסיפה לתרגומיה מבחר נוסף משירתו, וכן שירים מאת רולף יאקובסן, מאריי וסוס והאלדיס מרן וסוס. השירים הם שירי טבע, ואף על פי שהם נטועים בנוף היווצרם באדמת נורבגיה מצליח תרגומה של מסג להביא אל תוכם ניחוח אוניברסלי ולהנגיש אותם חווייתית אל הקורא העברי וליצור פסיפס מגוון המחייה את השירה המודרניסטית של המאה העשרים בנורבגיה במקביל לאידיום השירי של מודרניסטים מוכרים יותר כרוברט פרוסט או ויליאם קרלוס ויליאמס. מתוקף קרבתם הפיוטית של השירים המתורגמים לנושאי שירתה של מסג עצמה מצלצל התרגום של שירה בלתי מוכרת זו כאותנטי וקסום.

עדה פלדור

עדה פלדור מתרגמת מאנגלית ומצרפתית זה שלושה עשורים. היא אחת מאותם מתרגמים - ההולכים ומתמעטים - שכאשר רואים את שמם בעמוד השער, יודעים שאפשר לתת אמון בתרגום. פלדור דייקנית ונאמנה למקור ולרוחו, ואמנית של סגנון בשפה העברית - כשרון ויכולת שאינם נחלתם של רבים. תרגומיה מעשירים את מדף הספרים בעברית בזכות איכות התרגום ואיכות הספרים גם יחד: יותר משמונים יצירות של ספרות יפה קלאסית ומודרנית, ספרות ילדים וספרות עיון. בין הסופרים שתרגמה מפרי עטם נמצאים בלזאק, ז'ולא, בלז סנדראר, חורחה סמפרון, טוני מוריסון, סוזן זונטאג, אליס מונרו, כאתב יאסין, טרומן קאפוטה, ברנרד מלמוד. הפרס מוענק לה אפוא הן בזכות עבודתה המשובחת והן בזכות היבול הרב, המגוון והמשמעותי שהעניקה לקוראי העברית.

בלהה רובינשטיין

בלהה רובינשטיין היא חוקרת ספרות ומתרגמת מיידש, שעליה גדלה, לעברית שאליה צמחה. מבחר תרגומיה **צימוקים ושקדים** מוגדר בכותרת המשנה "טעימות קטנות מתוך אוצרות היידיש וספרותה" ואכן אנתולוגיה מגוונת ומקסימה זו מעשירה את הקוראים בשירים, בסיפורי מעשיות ואגדות, בקטעים של קלסיקונים ביידש כמו מנדלה מוכר ספרים ושלוש עליכם, במודרניסטים כמו אלתר קציזנה, אברהם סוצקבר ואיציק מאנגר. רובינשטיין רגישה מאין כמוה לפער בין משלבי היידיש ובהעברתם המדויקת לעברית עדכנית ואידיומטית. בהערות קצרות ומאירות עיניים היא מסבירה כמה-וכמה מהקטעים שתרגמה. למעשיית האוצר החבוי במקל היא מוסיפה בהומור לא בלתי מפתיע בהקשר של תרגום תרבות יידיש לעברית: "אותי הרגיש לקרוא על כל הטוב שנופל בחלקו של בעל קנאי וחשדן שנוהג בנבזות כלפי אשתו [...] אבל במחשבה שנייה החלטתי שטוב להכיר גם את הצד הלא כל כך יפה בהווי החיים ובנורמות הערכיות של המספר וגיבוריו..." יתר על כן, השילוב המוצלח בין תרגומים משובבי לב לבין הסברים מרחיבי דעת הופך את יצירתה של רובינשטיין לפנינה ממש.

הפרס בתחום העריכה הספרותית

נימוקי השופטים

חברי ועדת השיפוט לקביעת הזוכים בפרס
אילנה ארבל (יו"ר), הדסה וולמן, דפנה רוזנבליט

יהודית קציר

מזה רבע מאה משמשת יהודית קציר כעורכת וחברת מערכת ב"הספריה החדשה" (הוצאת הקיבוץ המאוחד / סימן קריאה). במסגרת עבודתה ערכה את ספריהם של יוצרים מרכזיים, כדוגמת איה קניוק, סמי ברדוגו, מיה ירון לוי ורווה שגיא, והייתה מעורבת ב"גילויים" ובהוצאת ספריהם הראשונים של סופרים בעלי שיעור קומה כמו לאה איני, יוכי ברנדס, בני ברבש, אסתי ג. חיים, יניב איצקוביץ', בלה שייר, איתן גלס, שז ואחרים. למן 2010 עורכת קציר את סדרת "הספרנית" לפרוזה ישראלית בהוצאת הקיבוץ המאוחד, שבה היא מלווה ומוציאה לאור יצירות ייחודיות, החורגות בדרכים שונות מדרך המלך של הפרוזה הישראלית. רוב הספרים שראו אור במסגרת זו היו ספרי ביכורים.

פרס שרת התרבות והספורט בתחום ספרות ילדים ונוער ע"ש דבורה עומר

נימוקי השופטים

חברי ועדת השיפוט לקביעת הזוכים בפרס
יקיר בן-משה (יו"ר), ד"ר נירה לוין, ד"ר רימה הלוי

פרס מפעל חיים על כתיבה לילדים

יהונתן גפן

בין כלל פועלו התרבותי של יהונתן גפן - בפרוזה, בשירה, בפזמונאות, במחזאות, בתרגומים, בסאטירה, בפובליציסטיקה ובעיתונות העברית - בולטת כתיבתו השירית לילדים. בשירים אלו, אשר כונסו לראשונה בקובץ **שירים שענת אוהבת במיוחד** (1969) והגיעו לשיאם בספרו **הכבש הששה עשר** (1978), העמיד גפן עולם שירי עמוק ורגיש, אשר הצליח לגעת בנפש הילד ולשקף את נקודת מבטו. אלו שירים המתאפיינים בנימה אישית, בלשון לירית אך גם מדוברת, הנוגעים בנושאים כואבים, הומוריסטיים, בתהליך הגדילה, יחסי חברות, ואף בתהליך היצירה ובמהות השפה עצמה. מאז **הכבש השישה עשר** פועלו היצירתי של גפן לילדים לא חדל. גפן הוציא מאז לאור שירים וספרים נוספים, אשר שבו ושיקפו את הרגישות לעולם הילדים. שיריו וסיפוריו מותירים קסם עמוק על נפש הילדים, קסם אשר לא פג במשך 50 שנות יצירה.

פרס מפעל חיים על כתיבה לנוער

יעל רוזמן

יצירתה של יעל רוזמן מתפרשת על חמישה עשורים: ספרה הראשון, **המצחיקה עם העגילים**, ראה אור בשנת 1967, ומאז ועד היום העמידה רוזמן קורפוס יצירה נכבד המאופיין בטביעת האצבע האמנותית הברורה שלה. מאז ספרה הראשון עוסקת רוזמן בהצגת המציאות הישראלית בפני הקוראים הצעירים, וזאת לא רק באמצעות

התייחסות לסוגיות אקטואליות כמו קליטת עלייה, אלא גם באמצעות החזרה אל העבר ההיסטורי ואף באמצעות החריגה אל הפנטסטי. ספריה של רוזמן העשירו את ספרות הנוער הישראלית בנקודת מבט ייחודית המשלבת ערכים של אהבת הארץ עם חתירה מתמדת ליפה, לטוב ולצודק.

פרס על ספר מצטיין לילדים

מינה איתן

על ספרה "שלום ותקווה חברים"

סיפורם המשותף של הזוג חן ואודי, ושל עכבר-מעבדה והכלבה האסופית שאימצו, מתקיים בשטח החופף של הריאליסטי והדמיוני. בחלק הריאליסטי של הסיפור משוקע סיפור דמיוני, המציג את השתקפות האירועים מנקודות המבט של בעלי החיים ומאפשר לקוראים להכיר באמצעותם חשיבה ערכית ודרך חיים הומניסטית ואופטימית. על אף ההבדלים ביניהם, נקשרת בין הכלבה תקווה לעכבר שלום חברות אמיצה. דווקא הקטן בין השניים והחלש בכוחו הוא בעל שאר רוח, הגיוני, מתון וסובלני. בשונה מעכברים ספרותיים רבים, העכבר של מינה איתן הוא הומניסט, פילוסוף ומשורר; קשוב לקול הפנימי המוסרי המנחה אותו, מתבונן בחיים בעין שוחרת טוב ואמפתי גם לנכשלים. שמותיהם של העכבר והכלבה מאותתים בלא מוסרנות על דרך החיים שבחרו בה. מינה איתן סומכת על קוראיה שיידעו להתמודד גם עם עצב, וחותרת את הספר במותו בשיבה טובה של העכבר. החיים נמשכים, אומרת איתן: "ושלום החמוד גם הוא יהיה שם, טמון בעומק הלב של כולם כזיכרון נעים".

יעל גובר

על ספרה "דוקטור אף וזנב"

הכתיבה לקטנטנים היא אמנות בפני עצמה, הדורשת רגישות לשפה, לעולם הידע של פעוטות, להתפתחותם הרגשית והקוגניטיבית וליכולתם להתמיד בקשב. הסיפור הקצר המעודן של יעל גובר נכתב מתוך ערנות לכל הרכיבים האלה. רוב המילים בטקסט שגורות בכפי פעוטות. רוב המשפטים פשוטים וקצרים, וסדר המילים בהם טבעי ומובן. השורות החוזרות "אבל החום לא ירד", ו"ויוו לא זזה" מבליטות בבהירות את המחויבות של הכלבה לילד "שלה". הסיפור מאופיין בחריזה מזדמנת מאופקת, ההולמת את הטקסט המדוד ומכבדת את השקט סביב הילד החולה. היעדר דיבור ישיר תורם גם הוא לאווירה השקטה. יעל גובר נוגעת ביד אמן בחוויה המוכרת לכל ילד ולכל משפחה, רוקמת עלילה קטנה ומרגשת ההולמת את מידותיהם של מאזיניה, ומצליחה למסור בבהירות תחושות ורגשות. המאזינים הצעירים ישמחו לשמוע על מציאות מוכרת, יזדהו עם הגיבור, יקלטו את האמפתיה וישמחו בסוף הטוב.

שני גרשי

על ספרו "הים הוא בחינם"

בעשורים האחרונים רק בודדים שולחים ידם בכתיבת שירה לילדים. ספר השירים לילדים שכתב שני גרשי משמיע קול רענן, מעניין ובלתי שכיח בכתיבה לילדים. עשרים השירים מייצגים נקודת מבט חברתית של דובר-ילד המתבונן בעצמו ובסביבתו, מבחין בעוולות, מניח למראות ולקולות לטלטל את תודעתו ומתקומם כנגד אי-שוויון וחוסר צדק. מחאתו על הסדר החברתי הקיים היא לעיתים ישירה ונוקבת ולעיתים נמסרת בהומור מעודן. שיריו של גרשי מוצגים בלא כותרת, כתובים בעברית דיבורית-ילדית ישירה ולא מתחכמת, ומסתיימים בהתרסה או באמירה אישית של גילוי לב. ספרו של שני גרשי מניח מאחור את הגישה הפואטית המציבה את ה"אני" הילדי במרכז, ושולח אלומת אור אל ה"אני" של האחר. הספר עשוי להיות מקור השראה לקורא הישראלי הצעיר שיבחר לצאת מאזור הנוחות הטבעי ולאמץ מעורבות חברתית פעילה, כאן ועכשיו.

גלית ראב"ד

על ספרה 'פתאום נשבה הרוח'

"היה היה בוסתן ובו צמחו עצי פרי וזיתים, / ובין החרובים, התאנים, הרימונים והתותים / עמוד-עמדו שלושה בתים". שורות יפות אלו הפותחות את ספרה של גלית ראב"ד, **פתאום נשבה הרוח**, מקפלות בתוכן את קסמו של הספר כולו. זוהי פתיחה עדינה ומופלאה, הכתובה בלשון מוזיקלית, על גבול האגדה - לשון מחורזת, בעלת שורות ארוכות, המצפינות בתוכן חוויה של סוד, הוד והדר. להבדיל מאוצר ספרות הילדים אשר שופעת לכל אורכה מפגשים מדוברים, משוחחים, מפלורטטים, בין ילדים לבין חיות, ספרה של ראב"ד מוליד שתיקה. הספר נוגע בחיבור נדיר של קשב וסובלנות בין ילד לבעל חיים (שועל), ולטבע בכלל. יותר מכך, סיפורה מתרחש בנוף גלילי יש בו התייחסות אקולוגית של ממש, ובכך הוא פורש כנף חשובה לספרות הילדים העכשווית. **פתאום נשבה הרוח** הינו סיפור קטן על נחמה קטנה, ובכך הוא מקיף עולם. השפה של ראב"ד לירית, קצבית ופיוטית לכל אורכה, והיא מצליחה ללכוד לא רק את החוויה הילדית אלא את הטבע כולו.

פרס על ספר מצטיין לנוער

מאירה ברנע-גולדברג על ספרה "כראמל"

ישנן דרכים רבות לגשת אל נושאים המעסיקים בני אדם; **כראמל** בוחר באחת השגורות פחות בספרות הילדים והנוער הישראלית: דרך ההומור. מאירה ברנע-גולדברג בוראת עולם בעל חוקיות משלו, ומשלחת את גיבוריה להתמודד עם מצבים, שעל אף האבסורדיות שלהם, כמו בחיים, הם מצריכים אומץ לב, הבנה ורגישות. בספר נעשה שימוש בסוגים רבים של הומור: הומור שחור, משחקי מילים, הגזמה (היפרבולה) ואיגיון (נונסנס), וכל אלה לא רק משעשעים אלא אף מוכיחים שהומור הוא כלי נשק בעל עצמה המסייע להתגבר על כל מכשול ולנצח בכל מאבק. דמותו של החתול כראמל, האדיש, המעצבן, האנוכי והעצלן, אך בו בזמן גם החכם והאהוב, היא דמות חד-פעמית בספרות הילדים הישראלית ובעלת איכויות של גיבוריה הגדולים של ספרות הילדים העולמית.

תמר ורטה זהבי על ספרה "השיר של רוזי"

באחד מספרי הנוער האמיצים שנכתבו בישראל בעשורים האחרונים לוקחת אותנו תמר ורטה זהבי אל לב לבו של הסכסוך הישראלי-פלסטיני, אל חברון, העיר שבה חיים זה בצד זה - אך לא יחד ובהפרדה מרחבית מוקפדת - יהודים וערבים. הספר עוסק באופן ישיר וללא התחמקות בנושא שספרות הילדים והנוער הישראלית נמנעת באופן עקבי מלגעת בו, והוא השליטה הישראלית על אוכלוסייה כבושה. העלאתו על פני השטח של נושא מעורר מחלוקת מזכירה לנו כי ספרות נוער עשויה - ואף צריכה ומחויבת - לחרוג אל נושאים שמעבר לטרדות היומיומיות של המתבגרים. זה אינו ספר אופטימי. זהו ספר על שנאה, על חוסר מוצא ועל ייאוש. הטונים הרגשיים הגבוהים שאליהם מגיע הספר זועקים את התסכול של רוזי ופוגעים כמו אגרוף בבטנם של הקוראים. זהו ספר חשוב, כואב ומעורר מחשבה.

רועי סלמן על ספרו "כמעט שם"

באופן רגיש, ואף פיוטי לפרקים, מתאר רועי סלמן מסע כואב וקשה של הגיבור אל עצמו - אל עברו ואל זהותו. ההישג האמנותי של הספר טמון בהצלחתו לתכנס את המהות המורכבת, האמביוולנטית

והסותרת-את-עצמה של תהליך ההתבגרות: הגיבור מצמיח שורשים אך אלה אינם עוצרים אותו מלעוף בכוחות עצמו. במרכזו של רומן חניכה זה עומדת דמותו של ילד החי בצלה של טראומה משפחתית. אך על אף מצבו החד פעמי לכאורה של הגיבור, הספר מעלה נושאים אוניברסליים המעסיקים את בני האדם באשר הם - בדידות, מחסור באהבה וחיפוש אחר קשרים משמעותיים. יחד עם זאת, זהו ספר אופטימי המראה כי בכל אחד ואחת מאתנו טמונים כוחות להתגבר ולהתבגר, לטעת שורשים ולהצמיח כנפיים.

גליה עוז

על ספרה 'אני מייקי'

מייקי, גיבור ספרה של גליה עוז, **אני מייקי**, הוא לא הגיבור הקלאסי בספרות ילדים. מייקי הוא ילד אלים, חסר שקט ומלא דמיון, בעל דימוי עצמי נמוך, אשר אינו מקבל הגנה בבית ובמערכת החינוך. לאור זאת, הספר דן במערכות היחסים המורכבות בין הילדים לבין עצמם, מוליך לביקורת חזקה ונוקבת על מערכת החינוך, ומצליח להוליד חינוך מסוג אחר, חינוך שנוגע בקשב. מתוך העצב של נפש הגיבור אנו שומעים את השפה הפנימית, שאינה תלויה במוסכמות. זו שפה שמוליכה את הקורא להקשיב לדמות המרכזית וללוות אותה מתוכה, מבפנים, דרך מהמורות ופסגות קטנות בחייה. מייקי הוא דמות בלתי נשכחת. הוא מספר את סיפורו בגוף ראשון, בכנות רחבה, סוחפת ומרשימה. הספר נקרא בנשימה אחת, מהירה, בשפה טבעית, קצת פראית ובעיקר חושנית ואסוציאטיבית מאוד.

א - מה הייתה על

לבי רחמה אלה בלה

אם קם הוא, ואמר לחננו

ולקם לו לאלה מה הם

למאצה בהיכלי, אק אשר

בי ביו לי ארכים 10

בשיל, אק אל אשר 13